STUDENȚI TRANSILVĂNENI LA UNIVERSITĂȚI STRĂINE ÎNTRE ANII 1521–1700

— Rezumat —

In anul 1979 a apărut sub egida Editurii Kriterion din Bucureşti lucrarea istoriculu Tonk Sándor, intitulată „Erdélyiek egyetemjárása a középkorban" (Universitari transilvăneni în evul mediu), lucrarea ce cuprinde şi o listă a studenților transilvăneni care au frecventat universitățile europene încă pînă la 1520. Imediat după apariția acestei lucrări, s-a conturat necesitatea continuării programului cercetărilor şi întocmirea, pe baza lor, a unei evidențe, care să conțină lista nominală (exhaustivă) a tuturor intelectualilor transilvăneni care pînă la 1848 şi-au făcut studiile la cele mai diverse universități din străinătate. Rezultatul investigațiilor noastre în acest domeniu îşi găsesc concretizarea în volumul de față.

Din punct de vedere cronologic, datele de limită 1521, respectiv anul 1700, pot fi argumentate pe de o parte prin mutațiile intervenite în procesul de frecventare a universităților europene în primele două decenii ale secolului al XVI-lea, respectiv prin transformările suferite de societatea transilvăneana în urma desființării principatului autonom si instaurarea dominației habsburgice în ultimul deceniu al secuiului al XVII-lea.

Aria geografică a cercetărilor coincide cu cea a Transilvaniei de azi.

Trebuie să subliniem că în evidențele noastre au fost cuprinşi toți tinerii care au învățat în străinătate, indiferent dacă au fost studenți ai unor universități celebre, sau elevi ai unor şcoli superioare (gymnasium illustre, athenaeum etc.)

Pe lista studenții sănt înşirați în ordinea alfabetică a prenumelor şi nu a numelor de famile, deoarece in perioada studiată, dar mai ales la începutul ei, folosirea numelui de famile era încă în formare în Transilvania. Una şi aceeaşi persoană putea să folosească, paralel, ca nume de famile, numele localității de provenienţă, prenumele tatălui, respectiv un nume derivat din ocupația părintelui. In momentul alcătuirii listei ne-am străduit să redăm toate variantele folosite ale numelui, dar am renunțat la menținerea unor variante rezultate în urma unor greşeli de scris.

După numele studenților urmează datele referitoare la studiile din străinătate: universitatea, data înscrierii, facultățile frecventate, participarea la dispute si disertații, gradele universitare obținute, precum si alte informații legate de viața lor de student.

Pentru societatea transilvăneana activitatea acestor tineri a primit o deosebită importantă după întoarcerea lor în țară. Prin urmare, am insistat foarte mult în acțiunea de adunare a informațiilor ce vizau activitatea postuniversitară a „academiților". Aceasta era, de altmenteri partea cea mai grea a investigațiilor noastre, deoarece literatura biobibliografică care ne-a stat la dispoziție era în mare parte depăşită şi lacunară, iar cantitatea materialului informativ nu ne-a permis să întreprindem cercetări arhîvistice. În cazul unor intelectuali cunoscuți, protagonişti ai culturii transilvănene, nu am insistat supra poezentării vieții şi activității lor literare, rezumîndu-ne doar la indicarea bibliografiei de specialitate.

Sîntem conştienți ca lista noastră prezintă multe lipsuri. De fapt fiecare figură de intelectual, prezentă in listele noastre, ar putea constitui tema unei cercetări independente, în-

trucît fiecăruia dintre „academiţi” s-ar cuveni o monografie. În aceste împrejurări, ne-am străduit doar să asezăm la indemîna specialiştilor un util instrument de lucru, capabil să înlesnească cercetările ce vizează istoria culturii tuturor etniilor din Transilvania şi istoricul societăţii intelectuale din aceasta zonă geografică.

Prescurtări

egyhm — dioceză
esp — arhidiacon
k — circa
kvt— bibliotecă
ld — vezi
lp — preot
megh — mort
szül — născut
tan — învăţat
uo — ibidem
vm — comitat

Cuprins

Prefaţa V
Introducere VII
Lista alfabetică a studenţilor..... 1
Indice
Bibliografie..... 287
Prescurtări 305
Indicele numelor de familie 307
Index cronologic 349
Indicele universităţilor şi a centrelor de studiu 357
Indicele localităţilor de provenienţă a studenţilor 375
Rezumate 389

[Erdélyi Magyar Adatbank]